

ЛІТЕРАТУРНІ ДИКТАНТИ

**За підручником «Література (українська та зарубіжна):
інтегрований курс. 8 клас» (К.: ВЦ «Академія», 2024)**

Група результатів: ПРАЦЮЄ З ТЕКСТОМ

Учень/учениця

співвідносить зміст тексту із запропонованим текстом;

розмежовує фактичну та суб'єктивну інформацію;

аналізує позицію автора.

Авторки:

*учителька-методистка української мови та української літератури,
зарубіжної літератури **Наталія Рудніцька**;*

*докторка філологічних наук, професорка **Ольга Ніколенко**.*

Розділ 1. Священні книги людства.

Веди. Відгомін сюжетів і мотивів Вед у художній літературі

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вживання слів-синонімів.

За кожную правильну відповідь 1 б.

1. Веди, Біблію, Коран називають книгами ...
2. Сюжети й образи священних книг, які спонукають митців і мисткинь до створення нових шедеврів, називають ...
3. Веди – давні пам'ятки індоєвропейської словесності, створені упродовж II–I тис. до н. е. і в перекладі означають ...
4. Веди стали основою таких релігій, як ...
5. Веди складаються зі збірок (кількість)...
6. Космогонічні міфи у Ведах пояснюють...
7. Перші веди пов'язують зі шляхом до Індії племен ...
8. Індра, Рудра, Апас, Варуна, Мітра та інші – це ...
9. Михайло Драгоманов убачав аналогії поміж Ведами та українськими...
10. Леся Українка робила переклади гімнів Рігведи як ілюстративну частину книжки ...
11. У переспіві «Гімнів ранньої зорі» Леся Українка порівнює вранішню зорю з...
12. Найпопулярніший персонаж «Рігведи» – це ...

Розділ 1. Священні книги людства.

Біблія

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Слово Біблія з давньогрецької мови означає...
2. Люди, які вірують, вважають, що Біблія послана людям Богом задля...
3. Біблійні книги, освячені й узаконені церквою, називають ...
4. Новий Завіт написаний... мовою (якою)
5. Слово заповіт зі старосврейської означає ...
6. Адам і Єва були вигнані з раю, бо з'їли плід із... (якої рослини)
7. Доповніть цитату: «І вигнав Господь Бог Адама і його жінку із раю, сказавши їм, що тепер у скорботі й муках будуть до їхнього життя, у поті лиця свого здобуватимуть хліб, аж поки не вернуться в...».
8. Каїн образився на Авеля, тому що Бог ...
9. Сорок років ішли євреї за Мойсеєм до...
10. На горі Сінай Мойсей отримав від Бога скрижалі з...
11. Ісус Христос не був політичним чи суспільним діячем, але Він приніс у світ ...
12. У «Проповіді на горі» найчастіше вживається слово...

Розділ 1. Священні книги людства.

Коран

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Коран вважається головною книгою релігії ...
2. Засновником і проповідником релігії вважають ...
3. З діяльністю пророка пов'язують давні міста ...
4. Слово *Коран* з арабської означає...
5. Спираючись на Коран, мусульмани вірять у ...
6. З арабської слово *іслам* означає ...
7. У Корані вміщено 114 розділів, які називають ...
8. У Корані багато сторінок присвячено вірянам та їхнім ...
9. Переклад окремих сур Корану зробив український учений-сходознавець і перекладач ...
10. Основна відмінність Корану і Біблії полягає в тому, що ...
11. У «Сурі, що відкриває Книгу» наголошується, що Аллах має ...
12. У сурі «Ніч» звучить пересторога про те, що ...

Розділ 2. Чарівний дух давнини.

Володимир Мономах. «Повчання дітям»

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Володимир Мономах прийшов до влади у віці ...
2. Доба правління Володимира Мономаха вважається добою розквіту Київської держави, бо ...
3. «Повчання дітям» Володимир написав насамперед для ...
4. Найголовнішою у «Повчанні дітям» є ідея ...
5. «Повчання дітям» композиційно складається з ... (кількість) частин.
6. Частина «Повчання дітям», у якій йдеться про пригоди князя, а також його поради і настанови, називається ...
7. Однією із умов внутрішньої гармонії, доброчесності й самовдосконалення Володимир Мономах називає ...
8. В уривку з «Повчання дітям» автор радить ...
9. Доповніть цитату з уривка «Повчання дітям»: «Річ мовлячи лиху, не хрестіться і не кляніться...» (чим/ким).
10. У запропонованому уривку з «Повчання дітям» Володимир Мономах закликає до сиріт і вдів ставитися ... (як)
11. Найбільше автор закликає берегтися від ...
12. Доповніть цитату з уривка «Повчання дітям»: «А коли добре вмієте, то не забувайте, а чого не вмієте, то того...» (що робити)

Розділ 2. Чарівний дух давнини.

Античність як доба в історії європейської культури

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Поняття античний з латини означає...
2. У добу античності центром Всесвіту вважали ... (що/кого)
3. Культура Стародавньої Греції розпочинається з ...
4. Провідна тема в міфах троянського циклу – ...
5. У міфі «Паріс викрадає Єлену» головний герой заручається підтримкою богині ... (ім'я)
6. Згідно з міфологією, ім'я Ахілла навіки стало символом ...
7. Доповніть цитату: «Загибель Лаокоона ще більше переконала троянців, що вони повинні коня...» (що зробити)
8. Найкращими взірцями героїчного епосу доби античності вважають...
9. Античні письменники/ці Алкей, Сапфо, Анакреонт, Піндар, Тіртеї, Архілох, Солон представляють ... (рід літератури)
10. У Стародавній Греції існував культ Діоніса, на його честь відбувалися різноманітні імпровізовані дійства, які стали основою створення... (рід літератури)
11. Особливістю розвитку римської літератури було те, що вона скористалася здобутками...
12. Літературу ранньої Римської Імперії (періоду правління Октавіана Августа) називають ...

Розділ 2. Чарівний дух давнини. Відгомін

Іван Котляревський «Енеїда».

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Іван Котляревський вважається основоположником ... (якої національної літератури)
2. Робота над змістом «Енеїди» тривала понад...
3. За основу твору Іван Котляревський узяв однойменний твір ... (кого)
4. Відмінністю між двома творами є те, що І. Котляревський зробив головного героя не троянцем, а...
5. «Енеїда» І. Котляревського настільки самобутня та оригінальна, що отримала окрему назву серед жанрових різновидів – ... (назва жанру)
6. Еней разом зі своїм товариством вирушив у мандрівку, бо ...
7. У третій частині поеми Еней вирушає до ...
8. Після довгих поневірянь Еней потрапляє на острів до царя Латина, де вирішує...
9. В «Енеїді» І. Котляревського війна розпочалася внаслідок ...
10. Образи Низа та Евріала та їхній подвиг натякають на закони побратимства ... (у кого)
11. Доповніть фразу: «Любов к отчизні де героїть, Там сила вража не устоїть, Там грудь сильніша од ...» ...
12. Найвідомішим ілюстратором «Енеїди» є ...

ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ

Юрій Хорунжий «Мелодії кам'яної гори»

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожную правильну відповідь 1 б.

1. Захопленням письменника Юрія Хорунжого була ...
2. Жанр твору «Мелодії кам'яної гори» - ...
3. Давнє плем'я, яке жило в приазовських степах мало назву ...
4. Яр і Гул завжди між собою ...
5. Плем'я зазвичай збиралося на раду біля... (місце)
6. Перед тим, як викликати чаклуна, велетень Мих збирав ...
7. До грота чаклуна запросили ...
8. У гроті на стіні юнаки побачили зображення ...
9. Щоб юнаки перетворилися на мужів, вони мали... (кого вполювати)
10. Яр і Гул вирішили полювати на ...
11. Щоб вполювати вовка, Яр вирішив заманити його в пастку і ... (що зробити)
12. Ярові допоміг вполювати вовка ... (хто)

Розділ 3. Мозаїка Середньовіччя. Специфіка середньовічної культури та розвитку літератури

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожную правильну відповідь 1 б.

1. Тисячоліття, що віддаляє Давній світ від Нового часу, в історії людства називають...
2. Релігійні війни, перерозподіл територій, міграція народів, пошук нових земель, формування міст тощо – це історичні події, в часи яких формувалася епоха...
3. У середні віки сформувалися ... (кількість) нових культурних зон... (які)
4. Крім релігії, потужний вплив на мистецтво й художню літературу справила...
5. У літературі Середньовіччя виявилися дві основні тенденції: ... (які)
6. У Київській Русі, де міцнішали культурні зв'язки з Візантією, мовою клерикальної літератури стала...
7. Лицарський роман, куртуазна лірика, героїчний епос тощо – це жанри ... (якого?) напрямку в літературі.
8. Лі Бо, Ду Фу (Китай), Рудакі, Омар Хаям, Хафіз, Фірдоусі, Румі та інші письменники – це представники літератури ...
9. Філософська концепція, в основу якої покладено розуміння Бога як абсолютного, досконалого, найвищого буття, джерела всього життя та будь-якого блага має назву...
10. Література Київської Русі в епоху Середньовіччя сформувалася під впливом...
11. У Китаї в добу Середньовіччя сформувалася високорозвинена цивілізація під час правління ...
12. Літературу в епоху Середньовіччя створювали не лише офіційними мовами церкви і науки, але й...

Розділ 3. Мозаїка Середньовіччя. «Пісня про Роланда»

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожен правильну відповідь 1 б.

1. У «Пісні про Роланда» дія відбувається у ... (час)
2. Король Франції Карл Великий намагався розширювати кордони своєї країни й упроваджувати християнство, що призводило до сутичок із...
3. У «Пісні про Роланда» йдеться про загибель графа Роланда, який, за легендою, був його ...
4. «Пісня про Роланда», у якій зображується війна французів-християн проти маврів, має ... підтекст (який)
5. Зрадником Роланда та національних інтересів Франції вважається ...
6. Провідна ідея твору «Пісня про Роланда» – ...
7. Художній образ, який є втіленням народної мрії про ідеального героя-лицаря, змальований в образі...
8. Позитивними рисами характеру Роланда є ...
9. Негативними рисами характеру Роланда є ...
10. Після того, як виявилось, що сили маврів у кілька разів перевищують сили французів, друг Олівер запропонував Роландові ... (що зробити)
11. Основною причиною зради Ганелона, вітчима Роланда, було те, що він ...
12. У Роланда є Дюрандаль, у Карла – Жуайоз, у Турпена – Альмас, в Олів'єра – Антеклер, у Баліганта – Пресіоз, у Ганелона – Морглес. Мова йде про... (предмет)

Розділ 3. Мозаїка Середньовіччя. «Слово о полку Ігоревім»

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вживання слів-синонімів.

За кожную правильну відповідь 1 б.

1. У «Слові о полку Ігоревім» йдеться про невдалий похід новгород-сіверського князя Ігоря Святославича у 1185 р. проти ...
2. «Слово о полку Ігоревім» детально відображає історичну реальність того часу, коли князі потерпали від...
3. Новгород-сіверський князь Ігор пішов у похід разом із князем ...
4. Перед тим, як розпочати розповідь про похід Ігоря, невідомий автор звертається до імені співця...
5. Перед початком походу князям був даний поганий знак – це ...
6. У цитаті «Лучче ж би потятим бути, аніж полоненим бути. Так всядьмо, ..., на свої бистрії коні та на Дін синій поглянем» князь Ігор звертається до ...
7. Руські князі зазнали поразки на річці...
8. Великий князь Святослав, дізнавшись про поразку синів, скликає князів і говорить їм ...
9. У цитаті «Ріки мутно течуть. Порохи поля покривають. Стяги говорять: половці ідуть від Дону» йдеться про ...
10. У цитаті «Загородіте полю ворота своїми гострими стрілами за землю Руськую, за рани Ігореві, смілого Святославича» йдеться про ...
11. Дружина князя Ігоря Ярославна порівнюється із ...
12. Щоб дізнатися про долю князя Ігоря, Ярославна звертається до ...

ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ

Володимир Рутківський. «Сторожова застава»

За кожну правильну відповідь 1 б.

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вживання слів-синонімів.

1. В основі творчості Володимира Рутківського покладено ... події (які)
2. «Сторожова застава» за жанром – це ...
3. Головний герой, п'ятикласник Вітько Бубненко із села Воронівка, який через таємничу печеру в Чортовому Яру потрапляє у ... (час)
4. Богатир Олешко Попович був керівником загону... (із кого)
5. Олешко Попович, повернувшись разом із вивідниками, повідомив Іллю Муровця про ...
6. Хлопчаків-підлітків називали ...
7. Діда Овсія Муровець призначив ...
8. У сучасному світі в селі Воронівка люди боялися Чортового Яру через ...
9. Костянтин Петрович у листі закликав хлопчаків з Воронівки...
10. У глибині печери Вітько видовбав ...
11. Пробивши дірку в печері, Вітько потрапив ...
12. Вітько врятував Олешка своєю появою від половців, які розбіглися, за допомогою ...

Розділ 4. ШЕДЕВРИ РЕНЕСАНСУ

Епоха Ренесансу (Відродження) в Європі

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожную правильну відповідь 1 б.

1. Уперше у XVI ст. художник Джорджо Вазарі в трактаті «Життєписи знаменитих живописців, скульпторів і архітекторів» використав поняття...
2. У час формування засад Відродження відбулися великі наукові відкриття в галузі ...
3. Провідною ідеєю епохи Відродження став ...
4. В основі творчості митців/мисткинь епохи Відродження була ідея...
5. У мистецтві й літературі Відродження виявляється великий вплив епохи ...
6. Відродження виникло в процесі переходу від Середніх віків до Нового часу в країнах ...
7. Подорожі Христофора Колумба, Васко да Гами, Фернана Магеллана змінили уявлення про ...
8. На відміну від теоцентричної системи, в основі епохи Відродження покладено ...
9. У період Ренесансу сприймали як «золотий вік» людства епоху ...
10. Франческо Петрарка, Джованні Боккаччо (Італія), Вільям Шекспір (Англія), Франсуа Війон, Франсуа Рабле (Франція), Мігель де Сервантес Сааведра (Іспанія) – це представники ...
11. Унікальними пам'ятками архітектури епохи Ренесансу є ...
12. Одним із перших гуманістів в Італії був... (Франческо Петрарка)

Розділ 5. Перлини бароко

Специфіка та різновиди українського бароко

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Бароко у Західній Європі та в Україні виникло ... (час).
2. Розвиткові українського бароко насамперед сприяв політичний устрій. Це була ... (історичне явище)
3. Значну роль у поширенні барокових форм в архітектурі, живописі, літературі відіграли освітні заклади, зокрема...
4. Бароко проникло в різні види українського мистецтва, особливо в ...
5. Українське бароко мало свою специфіку, воно розвивалося на двох рівнях – ...
6. «Високе» бароко також називають ...
7. Твори «високого» бароко писали ... мовою
8. «Низове» бароко нерідко називають ...
9. Твори «низового» бароко писали ... мовою
10. Митці бароко, формуючи ідеали суспільства, велику роль приділяли образам ...
11. В епоху бароко в середовищі української інтелігенції, яка плекала ідеї незалежної України, було написано унікальний твір ...
12. Популярними в братських школах були твори, які розігрували на Різдво. Це були ... (жанри)

Розділ 5. Перлини бароко

Григорій Сковорода

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожен правильну відповідь 1 б.

1. Григорій Сковорода після закінчення початкової школи навчався в ... (заклад)
2. Напис «Світ ловив мене, але не піймав» зроблений ...
3. Свої твори Г. Сковорода писав... мовою
4. «Сад божественних пісень» – це ...
5. Образ саду, на думку Г. Сковороди, це образ...
6. Пісня 10-та «Всякому місту звичай і права...» протиставляє позитивні якості людини і ...
7. У цитаті «Ладить юриста на тон свій права, з диспуту учню тріщить голова» автор засуджує ...
8. У вірші «Всякому місту звичай і права» автор наголошує, що не бояться смерті ... люди(які)
9. Короткий влучний вислів, у якому втілено узагальнену закінчену думку повчального або пізнавального змісту – це ...
10. У збірці «Байки харківські» особливе місце посідає ідея ...
11. У байці «Бджола та Шершень» Шершень звинувачував Бджолу в тому, що вона ...
12. Мораль у байках Г. Сковороди має назву ...

ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ

Володимир Аренєв «Бісова душа, або Заклятий скарб»

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожную правильну відповідь 1 б.

1. Жанр твору «Бісова душа, або Заклятий скарб» - це ...
2. Події повісті відбуваються у різних світах – ... (яких)
3. Козак-характерник Андрій Ярчук вирішує завершити козакування і прожити решту життя в...
4. Незнайомець приніс скриньку і наказав її у відповідному місці ... (що зробити)
5. У повідомлені незнайомця йшлося про те, що Андрій має після дощу потрапити... (місце)
6. У Вирії Андрій зустрів і взяв із собою в подорож ... (кого)
7. До вогнища, перед яким сиділи Андрій із Миколкою підійшов великий і грізний ...
8. Покійний Степан Корж виявився ...
9. Доповніть цитату «Неспочилі душі у Вирії перетворювалися на голих чи напіводягнутих довгокосих дівуль, що жили біля річок, у полях та лісах. Їх називали по-різному...».
10. Від нападків Баби Яги Андрія та Миколку врятували ... (чарівний предмет)
11. Татаринцем Кисимом насправді виявився ...
12. Закопавши скриньку в певному місці, Андрій вирішив звершу поставити на неї ...

Розділ 6. Гармонія класицизму.

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вживання слів-синонімів.

За кожную правильну відповідь 1 б.

1. Класицизм у країнах Західної Європи розвивався протягом ... (час)
2. Філософською основою класицизму став ...
3. Провідна ідея класицизму – це ...
4. Ідеалом у творах класицизму стала людина, яка ...
5. У драматичних творах класицизму діяло правило трьох єдностей, яке полягало в тому, що ...
6. Головним конфліктом у творах класицизму став конфлікт ...
7. Твори класицизму розподіляють на три групи – ...
8. Художні образи у творах класицизму були ... (якими)
9. Класицизм активно розвивався у таких західноєвропейських країнах, як ...
10. Елементи класицизму можна знайти у творчості українських письменників ...

ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ

Віктор Гридін. «Не такий»

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Однією з причин, чому В. Гридін почав писати книги для підлітків було те, що ...
2. Автор вказав, що повість «Не такий» є твором для підлітків, які ...
3. Головний герой Денис Потапенко страждав від ...
4. Денис зрадив подарунку на день народження. Це були ...
5. Найкращим другом Потап вважав ...
6. Найбільше Потапенко не любив уроки ...
7. Розлучення батьків Денис сприйняв як ...
8. Улюбленим музичним гуртом Дениса Потапенка був ...
9. Остаточне рішення схуднути Денис прийняв після ...
10. Канікули хлопець провів ...
11. Справжнім другом-наставником для Дениса став ...
12. Першого вересня однокласники Потапа ...

ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ

Барбара Космовська. «Буба»

Допишіть слово/словосполучення. Правильною відповіддю вважатиметься та, яка розкриває сутність питання; правильним також буде вважатися вживання слів-синонімів.

За кожну правильну відповідь 1 б.

1. Письменниця Барбара Космовська брала за основу своїх творів реальні історії підлітків, бо працювала ...
2. У листі до читачів Барбара Космовська написала, що в повісті «Буба» насміхається з...
3. Справжнє ім'я Буби – ... (Агнешка)
4. Улюбленим елементом одягу Буби були ...
5. Буба сердилася на свою подругу Йольку, бо вона ...
6. Найбільш затишно і безпечно Буба почувалася ...
7. Побачивши Бубу під час занять медитацією в кімнаті, мама подумала, що дівчина ...
8. Через напружені стосунки в родині, Буба називала себе «відмінницею» в...
9. Хлопець Мілош, з яким Буба потоваришувала, попросив її не порівнювати його з...
10. Буба навчилася від дідуся гри ...
11. Дідусь сказав, що є справи, які не можна залагодити в джинсах і запропонував Бубі купити ...
12. Батьки мало займалися Бубою, бо були зайняті ...

